

**Χαιρετισμός Προέδρου ΟΠΕΜΕΔ Π. Πικραμμένου,
Ημερίδα ΟΠΕΜΕΔ & ΔΣΑ, Εναλλακτικές Μέθοδοι Επίλυσης Διαφορών, 27.11.2018**

Κυρίες, κύριοι,

Θα ήθελα, κατ' αρχήν, να συγχαρώ, τον ΔΣΑ για την ιδέα της ημερίδας, την προετοιμασία και την υλοποίηση αυτής της σημαντικής επιστημονικής συνάντησης. Εκδηλώσεις όπως αυτή προσφέρουν μία πρώτης τάξεως ευκαιρία για παραγωγική ανταλλαγή απόψεων και συλλογική προαγωγή της σκέψης -ειδικά όταν πρόκειται για ένα δυναμικό πεδίο ενδιαφέροντος, όπως η εναλλακτική επίλυση διαφορών.

Είναι αρκετές, πλέον, οι δεκαετίες που έχουν περάσει από τότε που οι θεσμοί εξωδικαστικής διευθέτησης των ανθρώπινων συγκρούσεων απέκτησαν -δικαιωματικά- μια διακριτή θέση στο διεθνές νομικό στερέωμα.

Από τη διάδοση των θεσμών του συμβιβασμού, της συμφιλίωσης και κυρίως της διαιτησίας έως το περίφημο «κίνημα της διαμεσολάβησης» στο β' μισό του 20^{ου} αι., «έχει κυλήσει πολύ νερό στο αυλάκι».

Είναι βέβαιο ότι ο αγγλοσαξονικός νομικός πολιτισμός αποτέλεσε τη «μήτρα» όλης αυτής της τάσης, ωστόσο ήταν στον ευρωπαϊκό ηπειρωτικό χώρο που η διαιτησία, αλλά τελευταία και η διαμεσολάβηση, απέκτησαν στέρεα νομική μορφή και θεσμική υπόσταση. Αναδείχθηκαν σε αυτό που είναι σήμερα: μία αξιόπιστη, σύγχρονη, αποτελεσματική επιλογή για τη διαχείριση και εν τέλει την επίλυση των ιδιωτικών διαφορών.

Διαιτησία, διαμεσολάβηση και δικαστική μεσολάβηση δεν τελούν σε σχέση ανταγωνιστική μεταξύ τους. Είναι θεσμοί παράλληλοι, που κατατείνουν -ο καθένας με τον δικό τους μηχανισμό και τη δική του φιλοσοφία- στην εξωδικαστική διευθέτηση μίας διαφοράς, κυρίως στο πεδίο του ιδιωτικού δικαίου -αν και είναι γνωστή η αποτελεσματική εφαρμογή διαιτητικών μοντέλων και σε διοικητικές διαφορές.

Είναι δε εξ ίσου σαφές αλλά πρέπει να ειπωθεί ότι οι μέθοδοι εναλλακτικής επίλυσης διαφορών δεν τελούν σε σχέση ανταγωνισμού προς την επίσημη κρατική Δικαιοσύνη. Δεν αναπληρώνουν τα Δικαστήρια, δεν τα αντικαθιστούν. Αντίθετα: συμβάλλουν στην αναβάθμισή τους, καθώς τα αποφορτίζουν από μεγάλο όγκο υποθέσεων και τους επιτρέπουν να ασχοληθούν με εκείνες τις διαφορές που πράγματι δεν μπόρεσαν να βρουν άλλον τρόπο να επιλυθούν, παρά μόνο με τη δικαστική τομή.

Και θα μου επιτρέψετε και από αυτό το βήμα να επαναλάβω πως η εναλλακτική επίλυση των διαφορών δεν σημαίνει «ιδιωτικοποίηση» της Δικαιοσύνης, δεν την υποσκάπτει, αλλά την υποστηρίζει και τη συμπληρώνει αρμονικά και απολύτως μέσα στο γράμμα και το πνεύμα του Συντάγματος.

Στην Ελλάδα, παρά τη έμπειρη ηλικία της διαιτησίας και τον νεανικό ενθουσιασμό της διαμεσολάβησης, είναι κοινός τόπος ότι η αξιοποίηση των δύο θεσμών παραμένει, εν πολλοίς, ζητούμενο.

Έχουν γίνει, φυσικά, πολλά βήματα. Αίσθησή μας είναι, ωστόσο, πως απαιτούνται κι άλλα. Όχι πλέον σε επίπεδο νομοθετικό - κανονιστικό. Άλλωστε, κανείς δεν εύχεται την πλήρη δικονομοποίηση της εναλλακτικής επίλυσης -ειδικά της διαμεσολάβησης, μιας διαδικασίας κατ' εξοχήν εύπλαστης.

Βεβαίως, συμφωνούμε ότι είναι κρίσιμο η Πολιτεία να εποπτεύει και να εγγυάται την παροχή ποιοτικών υπηρεσιών εξωδικαστικής επίλυσης των διαφορών, ειδικά όταν διαιτητικές αποφάσεις και συμφωνίες διαμεσολάβησης έχουν άμεσες και σοβαρές έννομες συνέπειες.

Ωστόσο, θεωρώ και προσωπικά, ότι το «στοίχημα» πλέον -για την επιτυχή εφαρμογή των εξωδικαστικών μεθόδων στην Ελλάδα- δεν είναι ρυθμιστικό, αλλά πρωτίστως ουσιαστικό -ζήτημα παιδείας. Όχι μόνο των πολιτών του σήμερα, αλλά κυρίως του αύριο: Των μελλοντικών γενεών, των κοινωνιών του μέλλοντος που μέσα σε ένα νέο περιβάλλον, ήδη παγκοσμιοποιημένο, με ακόμη μεγαλύτερο διεθνή ανταγωνισμό, θα κληθούν να αποδειχθούν ακόμη πιο αποτελεσματικοί, πιο εξωστρεφείς, πιο αποδοτικοί.

Η ίδια η Κοινωνία μας καλείται σήμερα να εμπιστευθεί και να αξιοποιήσει μεθόδους που αναβαθμίζουν την ανθρώπινη συμβίωση, υπηρετούν την ανάγκη για κοινωνική ειρήνη και οδηγούν σε συνθήκες οικονομικής ομαλότητας και ανάπτυξης.

Χωρίς φυσικά εκπτώσεις, χωρίς να θυσιάζεται στο βωμό της ταχύτητας η ποιότητα. Χωρίς να απειλείται η πρωτοκαθεδρία της Δικαιοσύνης και η εφαρμογή των συνταγματικών αρχών του φυσικού δικαστή και της ελεύθερης πρόσβασης στο Δικαστήριο. Ωστόσο, θεωρώ ότι η απονομή της Δικαιοσύνης πρέπει να προσαρμοστεί και να συμβαδίζει με τη σύγχρονη ζωή, τα επίκαιρα προβλήματα της Κοινωνίας, την οικονομική ανάπτυξη και την τεχνολογία, στην εποχή της Τέταρτης Βιομηχανικής Επανάστασης. Εάν δεν ανταποκριθεί, κινδυνεύει να ξεπεραστεί από τα πράγματα και το μοντέλο που σήμερα γνωρίζουμε να αποτελεί πλέον την εξαίρεση.

Πρέπει η Δικαιοσύνη να κάνει άλματα!

Είμαι πεπεισμένος ότι υπάρχει στη Χώρα μας η απαραίτητη συλλογική βούληση. Υπάρχει επαρκής συναίσθηση της επιτακτικής κοινωνικής ανάγκης για ταχεία επίλυση των ιδιωτικών διαφορών. Με τις κατάλληλες δημόσιες πολιτικές, με τις αναγκαίες πρωτοβουλίες, μπορούμε όλοι, και κυρίως η Πολιτεία, να σηματοδοτήσουμε το πέρασμα σε μια νέα εποχή στην επίλυση των συγκρούσεων.

Αυτή είναι, άλλωστε, η αποστολή του Οργανισμού Προώθησης Εναλλακτικών Μεθόδων Επίλυσης Διαφορών και των είκοσι εταίρων του από το ευρύ φάσμα των κοινωνικών εταίρων και των φορέων εκπροσώπησης της κοινωνικής, οικονομικής και επιστημονικής ζωής του τόπου. Θέλουμε, επιδιώκουμε κι προσπαθούμε να καταστήσουμε την εναλλακτική επίλυση διαφορών μια χειροπιαστή πραγματικότητα για τον πολίτη και την επιχείρηση -ειδικά στη σημερινή απαιτητική κοινωνική και οικονομική συγκυρία.

Με αυτές τις σκέψεις, χαιρετίζω την έναρξη της αποψινής ημερίδας, ευχόμενος την επιτυχία των εργασιών της και την επανάληψη πολλών ανάλογων εκδηλώσεων επιστημονικού διαλόγου στο εγγύς μέλλον.

Σας ευχαριστώ.